

KANSEN(ON)GELIJKHEID

Sinds de jaren '60 al het onderwerp van gesprek. Nu urgenter dan ooit voor leerlingen met kenmerken van hoogbegaafdheid en een niet-westerse achtergrond, om ook in staat te worden gesteld hun hoge ontwikkelingspotentieel te benutten en gewaardeerd te worden om wie ze zijn. Het is een misvatting om te denken dat je zelf geen vooroordelen hebt. Welke stereotypen van hoogbegaafden of leerlingen met een niet-westerse achtergrond ken jij en welke draag je onbewust met je mee? Het is juist goed om daar eens bij stil te staan en het er met collega's en anderen over te hebben. Hoe meer je weet over verborgen mechanismen die kansengelijkheid in de hand werken hoe beter. Ben jij docent of professional in het onderwijswerkveld? Lees dan verder en maak een eerste stap naar het herkennen en kennen van verschillende mechanismen.

Meer weten?

Loubna Tahayekt
RITHA Specialist
2024

Deze folder is ontwikkeld als Eindproduct binnen de Radboud International Training on High Ability (RITHA).

IK ZIE, IK ZIE

WAT JIJ NIET ZIET...

Kansengelijkheid en HB in de klas

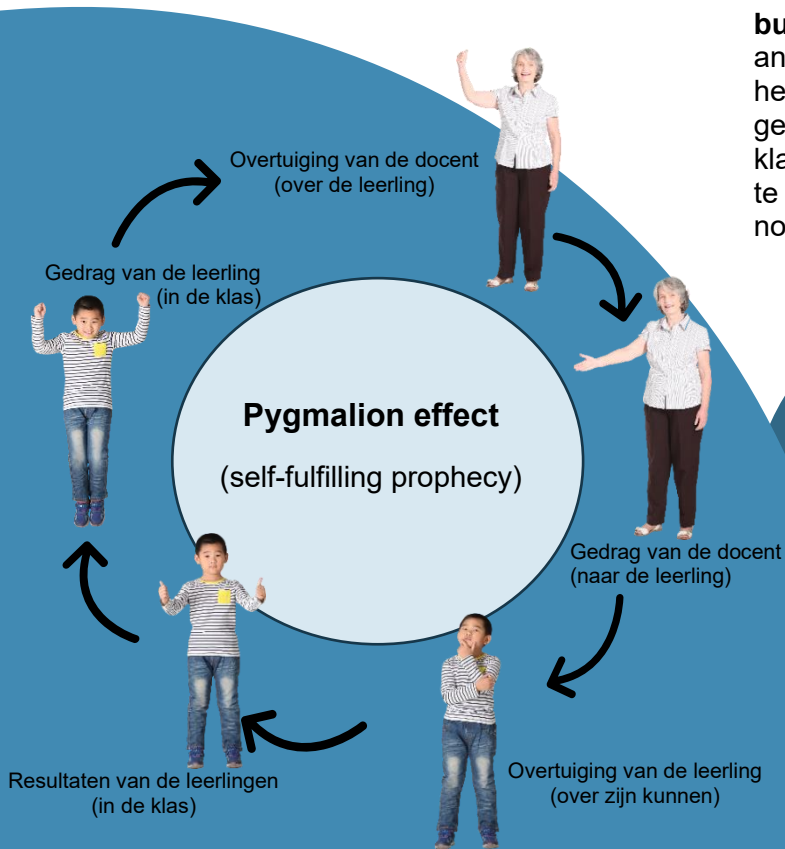

WIST JE DAT...

een docent het verschil kan maken voor zijn leerlingen door **hoge positieve verwachtingen** te hebben?

PYGMALION-EFFECT

Met bepaalde verwachtingen naar een leerlingen kijken heeft impact. Daarbij actief handelen heeft een nog grotere impact. Een grote **teacher-efficacy** (geloof in eigen kunnen) zal ervoor zorgen dat de **student-efficacy** groter wordt en daarmee verbeter je samen de (leer)resultaten en het welbevinden van de leerling.

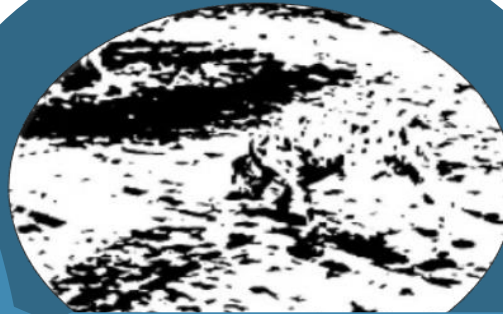
ZIJ DIE VEEL HEBBEN KRIJGEN MEER!

Wie herkent ze niet, de welbekende uitspraken in de leerlingbespreking of het docentoverleg: 'Hij moet eerst inzet tonen dan mag hij naar een hoger niveau.' of 'Zo'n fijne student daar zou ik er wel een klas vol van willen hebben, alles wat ze krijgt pakt ze met beide handen aan.'

MATTHEUS-EFFECT

Vooraf leerlingen die de **schoolse codes** goed begrijpen en daar naar handelen zullen er profijt van hebben. Het wordt ingewikkeld voor leerlingen die een andere **buitenschoolse leefwereld** hebben met andere codes en/of niet voldoende **uitdaging** hebben op **cognitief** vlak. Zij zullen niet persé gedrag laten zien waarvan de docent in de klas gemotiveerd raakt om er iets extra's voor te doen. Maar dit zijn juist de leerlingen die het nodig hebben.

WAT ZIE JIJ?

Bron: Gregory, R.L., (1970). *The Intelligent Eye*.

Ik zie een dalmatiër!
Zie jij het ook?
Hoe meer je weet over de
mechanisme, hoe beter je wordt in
het herkennen ervan.

JIJ + IK = WIJ

Het gevoel hebben dat je **erbij hoort** en **verbonden** bent met de groep, is een universele menselijke psychologische basisbehoefte van jong en oud.

SENSE-OF-BELONGING

De klas is de samenleving in het klein, daarin wil iedereen een eigen plekje hebben. Als dat niet lukt kan dat resulteren in '**sociale pijn**' (pijn die op dezelfde plek in het brein wordt ervaren als fysieke pijn). De docent kan **inclusieve didactiek** inzetten, bijv. door de buitenschoolse leefwereld van de leerlingen met een niet-westerse achtergrond en kenmerken van hoogbegaafdheid centraal te stellen in de les of bepaalde werkvormen, waarbij er bijv. kan worden samengewerkt. De ander zien groeien, doet groeien. Zowel op het gebied van kennis als **sociaal emotioneel**.

